

Gazeta Prawa: Dohoda šéfky EK s Pfizerem udeřila na Polsko. Gigant žaluje Varšavu a žádá platbu za 60 miliónů vakcín

- CZ24 News | 26. listopadu 2023

POLSKO: Americký farmaceutický konglomerát Pfizer [žaluje](#) podle listu Gazeta Prawa Polsko kvůli chybějícím platbám za 60 miliónů dávek vakcíny proti Covidu-19. Mělo by jít údajně o částku převyšující miliardu eur. Masivní dodávky vakcíny, kterou firma vyvinula společně s německou společností BioNTech, zajistila v roce 2021 Evropská komise za všechny členské státy Unie. Pfizer pro EU nakonec v důsledku smlouvy vyrobil celkem 1,1 miliard dávek, zaplatit za ně však měly evropské země jednotlivě. Polsko, jako jediný členský stát, tak odmítá učinit, píše [server Politico](#).

V dubnu 2022 tehdejší polský ministr zdravotnictví Adam Niedzielski oznámil, že jeho země přestala dodávky vakcín přijímat. Jako důvod neplnění kontraktu tehdy uvedl zásah vyšší moci – Polsko podle něj již nebylo schopno za vakcíny platit dohodnutou částku, protože se v tu dobu muselo vyrovnávat s důsledky právě vypuknuvší války na Ukrajině. A navíc, podle Niedzielského, byly vakcíny kvůli zlepšující se pandemické situaci stejně využívány ve stále se snižujících počtech.

Podobně jako Polsko se postupem minulého roku začaly ozývat i další členské země, které čelily podobným problémům. V obtížné ekonomické situaci, způsobené jak ruskou agresí, tak drhnoucí post-covidovou obnovou, bylo stále těžší hájit nákupy miliónů vakcín, o kterých se předem vědělo, že téměř jistě nebudou nikdy spotřebovány. Sílily hlasy, podle kterých vyjednávání s Pfizerem bylo značně netransparentní. „Co bylo slíbeno? Velmi rádi bychom se to dozvěděli,“ domáhal se například v prosinci 2022 belgický velvyslanec při EU Pierre Cartuyvels odpovědí u Evropské komise. Jak k dohodě, kterou měla domlouvat předsedkyně Evropské komise s šéfem Pfizeru Albertem Bourlou pomocí mobilu a sms, došlo, nebylo dosud i přes tlak v europarlamentu objasněno.

Avšak žádná země se neodhodlala Unií dohodnutý kontrakt porušit a dodávky vakcín zastavit – jen Polsko ano. A nyní se Pfizer rozhodl vzniknuvší ztráty vymáhat soudně. Přesné znění kontraktu včetně ceny vakcín je oficiálně tajné, ale [podle](#) informací deníku Financial Times má cena jedné dávky být určena na 19,5 eur. Vzhledem k tomu, že Polsko nepřevzalo 60 miliónů vakcín, lze očekávat, že celková vymáhaná suma se bude pohybovat okolo 1,2 miliardy eur. Mluvčí společnosti Pfizer prohlásil, že rozhodnutí zahájit soudní spor bylo učiněno „po dlouhodobém porušování kontraktu a po období diskuzí mezi oběma stranami“. K prvnímu stání by mělo dojít 6. prosince.

Nastalá situace je značnou komplikací pro Donalda Tuska, který se v nadcházejících měsících zřejmě znovu stane polským premiérem. Tusk se jako šéf Občanské platformy, v uplynulých letech největší polské opoziční strany, ostře vymezoval proti negativním postojům, které vůči EU zaujímala dosavadní vládní strana Právo a spravedlnost. Normalizace vztahů s unijními institucemi byla klíčovou součástí jeho relativně úspěšné předvolební kampaně, která vyvrcholila říjnovými parlamentními volbami. Po nich se Tusk, sám bývalý předseda Evropské rady, stal největším favoritem na sestavení vlády, i když nejvíce hlasů obdrželo Právo a spravedlnost. V rámci zlepšení vztahů s Unií se může cítit pod tlakem Bruselem sjednaný kontrakt dodržet a za dodávky vakcín jednoduše zaplatit. Pokud by tak však Tusk učinil, musel by se ihned na začátku svého mandátu potýkat s ostrou domácí kritikou.

[ZDROJ](#)